

Tilsynserklæring for skoleåret 2023/2024 for Friskolen Vellev:

1. Skolens navn og skolekode

Skolekode: 280460	Skolens navn: Friskolen Vellev
----------------------	-----------------------------------

1.1 Navn på den eller de tilsynsførende

Henriette Haar Mønsted

2. Angivelse af datoer for tilsynsbesøg samt i hvilke klasser og fag, tilsynet har overværet undervisningen, på de enkelte datoer.

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

Dato	Klasse	Fag	Fagområde	Tilsynsførende
25-01-2024	0.-2. klasse	dansk	Humanistiske fag	Henriette Haar Mønsted
25-01-2024	3.4.klasse	dansk	Humanistiske fag	Henriette Haar Mønsted
25-01-2024	4.-6.. klasse	tysk	Humanistiske fag	Henriette Haar Mønsted
25-01-2024	0.-2. klasse	musik	Praktiske/musiske fag	Henriette Haar Mønsted
25-01-2024	3.klasse	musik	Praktiske/musiske fag	Henriette Haar Mønsted
25-01-2024	5.-6. klasse	engelsk	Humanistiske fag	Henriette Haar Mønsted
25-01-2024	7.8.9.klasse	fysik/kemi	Naturfag	Henriette Haar Mønsted
13-03-2024	0.- 9. klasse	Emneuge Musical	Praktiske/musiske fag	Henriette Haar Mønsted

2.1 Beskrivelse af tilsynsbesøg

Jeg har i skoleåret 23/24 fulgt undervisningen d. 25.januar og d. 13. marts 2024. Jeg har fået de oplysninger fra både skolens hjemmeside og samtaler med skolens leder og lærere, der kunne være relevante for mig for at udføre mit tilsyn. I dette skoleår har jeg fulgt undervisningen i forskellige fag i primært den humanistiske og praktisk-musiske fagrække fagrække i flere klasser. Som ny tilsynsførende på en skole bruges de første besøg også meget på at mærke grundstemningen på skolen. Jeg får naturligvis kun øjebliksbilleder, men erfarer alligevel hurtigt, hvorvidt der er et godt undervisningsmiljø og hvilke fokusområder skolen har i løbet af skoleåret. Her

noterede jeg mig, at der var blevet lavet en ny undervisningsmiljøvurdering og at elevrådet var et særligt fokusområde. Da skolen ikke længere er en del af aksesamarbejdet med andre friskoler i området, er det et mål at finde nye faglige samarbejdspartnere. Ikke mindst af hensyn til den faglige sparring for lærerne og elevernes mulighed for at være sammen med jævnaldrende friskoleelever.

Jeg har under mine besøg fået et godt indblik i skolens traditioner og i hvordan skolens værdigrundlag folder sig ud i de pædagogiske overvejelser, der ligger til grund for planlægningen, gruppesammensætningerne og selve undervisningen i hverdagen og i de alternative undervisningsdage. I løbet af et skoleår er der fastlagt flere fagdage, emneuger, musical og ikke mindst lejrskole. Et eksempel på en emneuge er traditionen med en "Avisuge" lige inden vinterferien. Her deltager alle børnene fra 2. -9.klasse, som arbejder med de forskellige opgaver, der skal løses for at lave en spændende og underholdende avis, som giver nyhedsværdi for læseren.

Under mit besøg den 13. marts var hele skolen i gang med at lave årets musical "Den nye verden – en odysse", som i store træk handler om rejsen fra det mørke og golde til den nye livsbekræftende verden. Skolens musiklærer havde sat den overordnede ramme med sange, som skulle danne den røde tråd i stykket. Jeg hørte til morgensang eleverne synge en af sangene "Jeg vil den nye verden" med stor energi og ikke mindst glæde over den proces de var i. Skolens grundstruktur for dagen, især hos de mindste blev fastholdt, så der var lidt genkendelighed fra hverdagen. Eleverne fra de tre ældste grupper var blandet på tværs i forskellige arbejdsgrupper. Skuespiller/skrivegruppen skulle skrive replikker til de forskellige scener og især være opmærksomme på sproget og sceneovergange. Jeg overværede det intense arbejde med tingene og ikke mindst de mange gode ideer, der med enkel lærerstyring kom fra eleverne. I løbet af dagen blev der senere øvet replikker, fundet på danse og lavet forskellige dramaøvelser, for at forberede eleverne til at skulle være på scenen. Det kræver en vis frimodighed, at stå på en scene foran et stort publikum.

En anden gruppe havde ansvaret for sceneopbygning og rekvisitter. I billedkunst og sløjdlokalet blev der produceret mobiltelefoner af en vis størrelse, en Volvo B18, skeletter og fundet billeder der skulle bruges til forestillingen. Blandt andet en regnbue, som skulle være en del af scenografien.

Blå gruppe havde fået til opgave at være kannibaler og skulle i deres scene lave beat boxing både i fællesskab og alene. Jeg fik en smagsprøve og gruppen var enorm gode til det. Jeg noterede mig i det hele taget en vis sikkerhed i det rytmiske, da jeg overværede, hvordan bevægelser, råb, rap og beat boxing blev sat sammen til det sang/musikstykke kannibalerne skulle optræde med.

Friskolen, der tager afsæt i værdierne nærvær, faglighed, natur og bevægelse har desuden også stort fokus på et socialt fællesskab naturligvis knyttet an til et fælles tredje, nemlig det faglige. Friskolens fornemmeste opgave er at give børnene mulighed for at blive aktive og reflekterende samfundsborgere, som har mod på at tage vare på vores samfund og natur. Skolen bruger sin grundlovssikrede frihed til at være et reelt alternativ til folkeskolen ved at have fagdage med Udeliv, som en givende og understøttende brik i børnenes naturdannelse.

På samme måde kommer skolens dannelses tanker også tydeligt frem til morgensang og fortælling, hvor vi hørte om verdens skabelse set med den naturvidenskabelige vinkel. Her blev meget svært fagligt stof levende anskueliggjort, så alle kunne følge med. Vi sang "Denne morgens mulighed", som blev efterfulgt af lidt fortælling om sangen. Herefter kom Halfdan Rasmussen klassiker "ABC", hvor det var meget tydeligt at børnene kendte dem godt.

Jeg bemærkede, at som en del af børnenes demokratiske dannelse, skulle de på grund af det smeltede sne i fællesskab løse udfordringen: "VÅDE børn med vand i gummistøvlerne uden nok skiftetøj. Hvad gør vi?" Der var en stor lyst til at byde ind med mange forskellige forslag blandt andet, at det nok var en god ide at lade være med

at lege i og ved søen, når man ikke havde waders på.

3. Foregår undervisningen udelukkende på dansk i alle fag, sprogfag undtaget?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler m.v. § 2, stk. 3 er undervisningssproget i en fri grundskole dansk, dog er undervisningssproget i de tyske mindretalsskoler tysk. § 6 a Skolens lærere skal beherske dansk i skrift og tale, dette gælder dog ikke lærerne ved de tyske mindretalsskoler eller ved skoler, der har fået godkendt et andet undervisningssprog end dansk.

3.1 Uddybning

4. Står undervisningen inden for det humanistiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

4.1 Uddybning

Jeg har talt med skolens pædagogiske leder og lærere om:

- valg af undervisningsmaterialer - herunder brug af IT-portaler.
- årsplaner og Fælles Mål
- undervisningsdifferentiering

5. Står undervisningen inden for det naturfaglige fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

5.1 Uddybning

Jeg har talt med skolens pædagogiske leder og lærere om:

- valg af undervisningsmaterialer - herunder brug af IT-portaler.
- årsplaner og Fælles Mål
- undervisningsdifferentiering

6. Står undervisningen inden for det praktisk-musiske fagområde mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

Efter lov om friskoler og private grundskoler § 9 d, skal den tilsynsførende, overvære undervisningen i et omfang afstemt efter skolens størrelse, svarende til mindst én hel skoledag, overvære undervisningen inden for hvert af de fagområder, som folkeskolens fagkreds naturligt kan opdeles i, drøfte indholdet af skolens undervisningsplaner med skolens leder og lærere og vurdere det anvendte undervisningsmateriales faglige og pædagogiske kvalitet.

6.1 Uddybning

Jeg har talt med skolens pædagogiske leder og lærere om:

- valg af undervisningsmaterialer - herunder brug af IT-portaler.
- årsplaner og Fælles Mål
- undervisningsdifferentiering

7. Står elevernes standpunkt i dansk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

7.1 Uddybning

En meget struktureret undervisning, med god guidning og støtte, blev der på en levende og afvekslende måde arbejdet med bogstavernes lyde. Hvilket trylleri når den indledende konsonant H i HAT blev skiftet ud med et N. Elevernes optagethed af det naturvidenskabelige blev inddraget med største selvfølgelighed i forbindelse med indøvning af bogstaver. Ord som trampolin og begrebet tyngdekraft blev bragt i spil hele tiden og det var tydeligt at det gled over i hånden, da drengene i 0.-2. klasse skulle skrive N.

3.4. klasse arbejdede med faglig læsning og læste et uddrag af Johan Krohns fortælling på vers "Peters Jul", en klassiker, som vi nok alle kender. Klassen fandt rim, som var fokusområdet, men drøftede også forskellen på jul i Danmark i dag og i 1870, hvor bogen udkom i den form vi kender i dag. Det kom der mange frugtbare samtaler ud af, for det kan nogle gange være svært at forstå at verdenen har set anderledes ud.

8. Står elevernes standpunkt i matematik mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

8.1 Uddybning

9. Står elevernes standpunkt i engelsk mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen?

Ja

9.1 Uddybning

Som en del af det videre arbejde i 5.6.kl. med emnet naturkatastrofer (Natural Disasters fra Gyldendals UV-portal), skulle eleverne sammen forberede de fundne fakta oplysninger inden deres fremlæggelse om vulkaner, tornadoer m.m. Flere var udfordret på kravet om at skulle lave talekort og dermed løsrive sig fra den skrevne tekst. Ud over at det giver en friere fremlæggelse, viser det også elevernes grundforståelse af det stof de har arbejdet med.

10. Fører skolen til prøve i historie?

Ja

10.3 Uddybning

11. Står skolens samlede undervisningstilbud ud fra en helhedsvurdering mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen

Ja

11.1 Uddybning

I de praktiske musiske fag har jeg fulgt undervisningen i musik.
I forbindelse med rundvisningen på skolen så jeg 5.6.klasses undervisningsforløb i billedkunst, hvor eleverne af selvblandet beton med afsæt i egne ideer eller inspiration fra internettet lavede figurer eller lysestager. I H&D for samme klassetrin blev der lavet trækasser i forskellige størrelser.

I musikundervisningen i 0.-2. klasse blev der holdt "musikfabrik", hvor rammerne for gentagelser og rotation var meget tydelige. Alle fik lov at prøve de forskellige instrumenter, hvor der var frie udfoldelsesmuligheder. Klaveret holdt grundrytmen og musikken stoppede fælles med ordene "revner hele verden" Stop. Timen sluttede med en bevægelsesleg, hvor den enkelte elev havde et A-4 papir på ryggen med et bogstav. Herefter skulle de parvis hilse på hinandens bogstaver med tydelige lyde. Der var en god energi, med både hop og spring, så "gætteren" kunne få øje på bogstavet.

3. klasse blev der arbejdet med rytmer, pulsslæg med bevægelse og efterklap. Det var tydeligt at eleverne havde styr på det grundlæggende færdigheder og var parat til de udfordringer de fik. Efterfølgende lavede eleverne parvis en bevægelsesleg med afsæt i rim og remser.

I 4.-6. klasse fulgte jeg tyskundervisningen, som bar præg af en meget varieret undervisning, hvor de enkelte elevers styrke blev bragt i spil. Der var ro og stor opmærksomhed under detektivarbejdet med at læse og forstå en tekst. Flere ville gerne enten læse højt og dermed lege med tanken om, at på tysk siges alle bogstaver tydeligt eller kunne næsten ikke vente med at fortælle hvad sætningerne betød. Bevægelseslege blev brugt til at repetere gloserne fra emnet Das Zimmer, hvor opgaverne gradvis gik fra et enkelt ord til en hel sætning.

I den naturfaglige blok har jeg fulgt undervisningen i fysik/kemi

7.-9. klasse havde naturfagsuge med det overordnede emne "Energi på vej". Klassen var under mit besøg på Gudenådalens Efterskole, hvor friskolen låner et veludstyret fysiklokale. Da jeg besøgte klassen, var de meget optaget af "induktionsspændingen", hvor formålet var at frembringe en elektrisk strøm ved induktion og undersøge hvad induktionsspændingen afhænger af. Efterfølgende skulle de bygge en simpel generator, der kunne få en pære til at lyse så kraftigt som muligt. Eleverne var fokuseret og rigtig gode til at hjælpe hinanden, når de stødte på

Jeg har i alle klasser oplevet undervisning båret af stor faglighed og seriøsitet. Undervisningens tilrettelæggelse er præget af grundighed og en meningsfuld vekslen i aktiviteter. Arbejdsformerne lægger op til at eleven lærer at tage ansvar for sig selv såvel som for gruppen. Der er i klasserne både et godt læringsmiljø og socialt miljø. Begge dele er en væsentlige forudsætning for at eleverne kan få et fagligt udbytte.

12. Forbereder skolen efter sit formål og i hele sit virke eleverne til at leve i et samfund som det danske med frihed og folkestyre?

Ja

12.1 Uddybning

Skolen inddrager eleverne og drøfter jævnligt i de forskellige fag, hvad det vil sige at bo i et samfund med frihed og folkestyre. Eleverne bliver inddraget i evalueringen af timerne, i planlægningen og udførelsen af undervisningen på alle klassetrin. Der foregår en ligeværdig diskussion/samtale eleverne indbyrdes og med læreren om relevante emner af både faglig og social karakter. Eleverne har også indflydelse på aktiviteter uden for den formelle undervisning, som f.eks. i planlægningen og gennemførelsen af anderledes dage. Lærerne er dygtige til at skabe situationer, hvor eleverne udfordres til stillingtagen og diskussioner, uden at der nødvendigvis findes et entydigt svar på spørgsmålet. I alle timer blev jeg modtaget af eleverne med åbenhed og nysgerrighed.

13. Udvikler og styrker skolen elevernes demokratiske dannelse?

Ja

13.1 Uddybning

14. Udvikler og styrker skolen elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder?

Ja

14.1 Uddybning

15. Benytter skolen kønsopdelte aktiviteter i undervisningen?

Nej

15.1 Uddybning

Der foregår som udgangspunkt ikke nogen opdeling af køn i pædagogisk eller didaktisk sammenhæng. Tværtimod inddrages samarbejdet mellem drenge og piger som et middel og mål, ligesom andre organisationsformer, hvor det giver mening.

16. Arbejder skolen løbende med at sikre kønsligestilling på skolen?

Ja

16.1 Uddybning

17 Har skolens elever dannet elevråd eller varetager eleverne på anden demokratisk måde deres fælles interesser vedrørende skolen?

Ja

17.1 Uddybning

Der er i indeværende år et særligt fokus på skolens elevråd for 5.-9.klasse og de muligheder man har som elev på ens skolehverdag. Der afholdes elevrådsmøder hver måned op til et bestyrelsesmøde. Hver 3. måned afholdes der elevmøder for 0.-9.klasse, som er arrangeret af elevrådet.

Elevrådet har til bl.a. til opgave at:

Repræsentere klassekammerater i demokratiske beslutningsprocesser på skolen.

Kvalificere handlingsplaner og opfølgning på trivselsundersøgelser på skolen.

Give forslag til aktiviteter, events og andet på skolen, gerne også forslag til skolens bestyrelse.

Generelt medvirke til forbedringer på skolen, fysisk og psykisk arbejdsmiljø for elever.

19 Har skolen en praksis, der understøtter, at de ansatte efterlever deres skærpede underretningspligt, fx ved at have beskrevne procedurer?

Ja

19.1 Uddybning

20 Sikrer skolen, at de ansatte ved, at den skærpede underretningspligt er personlig?

Ja

20.1 Uddybning

21. Donationer

Har skolen i det foregående regnskabsår modtaget en eller flere donationer som tilsammen overstiger 20.000 kr. eksklusive moms fra samme donator?

Nej

22. Tilsynets sammenfatning

Det psykiske og fysiske undervisningsmiljø

I klasserne er der et godt læringsmiljø. Rollefordelingen mellem lærer og elever er meget tydelig. I alle klasser oplevede jeg ro og koncentration i undervisningen og til de elever der havde svært ved koncentrationen var der en meget fin guidning til at bevare fokus. Eleverne mødes med en positiv forventning fra såvel skolen som den enkelte lærer. Jeg har bemærket, at lærerne er dygtige til at give hvert barn i klassen den opmærksomhed, barnet har brug for med udgangspunkt i det enkelte barns faglige standpunkt. Der tages i høj grad hånd om de børn, der har brug for ekstra støtte, og samtidig er der udfordringer til de hurtige. Med hensyn til kønsopdelt undervisning finder det kun sted, hvis det har en pædagogisk pointe, ellers er det blandede grupper i alle sammenhænge.

Et godt socialt miljø i klassen er en væsentlig forudsætning for at eleverne kan få et fagligt udbytte. Friskolen Velle vægter fællesskabet og elevernes trivsel højt. I alle klasser er der ikke kun fokus på faglighed, men også den enkelte elevs trivsel.

Friskolen har gode fysiske faciliteter. I de enkelte klasselokaler er det tydeligt, at der også gøres en didaktisk indsats for at gøre klasserummet til et "lærerum" med faglige plakater, elevproduktioner og inspirerende billeder, som understøtter læringen i de forskellige fag. På fællesarealerne er der udstillet elevproduceret ting som både afspejler skolens hverdag og værdigrundlag.

Ude-arealerne, som bliver brugt flittigt til frikvarterets frie leg, er meget store og inspirerende.

Sammenfatning

På baggrund af mine iagttagelser kan jeg konkludere:

- at undervisningen i dansk, matematik og engelsk på alle måder står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen
- at skolens samlede undervisningstilbud herunder de praktisk-musiske fag også ud fra en helhedsvurdering står mål med, hvad der almindeligvis kræves i folkeskolen
- at skolen forbereder eleverne til at leve i et samfund med frihed og folkestyre samt udvikler og styrker elevernes kendskab til og respekt for grundlæggende friheds- og menneskerettigheder, herunder ligestilling mellem kønnene og demokratisk dannelse
- at skolens undervisningssprog er dansk.
- at skolen lever op til deres underretningspligt og har en procedure for hvem der ansvarlig for at underretninger til kommune finder sted.